

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ.κ. Κ. Μητσοπούλου, Σ. Βουτυρά, Ι. Μοσχάκη, Γ. Ν. Χατζιδάκι καὶ Ι. Μ. Δαμνέρη, διευθύνοντος

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Αἱ τιμιώτεραι καὶ ὑψηλότεραι τῶν συγχινήσεων ἐγεν-
νῶντο ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ εἰς τὸ
ἄκουσμα ἀπλῶς τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἄν
ὁ χριστιανισμὸς ἠπλώθη καθ' ὅλας τὰς ἐκτάσεις τῆς
οἰκουμένης, ἡ ἀκρόπολις αὐτοῦ ἦτο καὶ ἔμενεν ἐλληνική,
καὶ ὅταν δὲ τὸ αἶσθημα τῆς πατρίδος ἐναρξοῦτο ὑπὸ
τοὺς παγετώδεις τῆς δουλείας χειμῶνας, ἀκτῖς φωτὸς
καὶ ἀκτῖς ἐλπίδος ἠγλάιζε τῶν πατέρων τὰς ὄψεις, ὅτε
ἔστω καὶ νοεῶς ἠτένιζον πρὸς τοὺς Ἁγίους τόπους.

Ἐὰν δ' ἐπρόκειτο νέοι χειμῶνες, χαλεπώτεροι τῶν
τῆς δουλείας, νὰ ἐνσκήψωσιν ἐπὶ τῆς χώρας ἡμῶν, καὶ
ὁ λυσσαλέος βορρᾶς νὰ ἐκρίζωσῃ ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἀ-
ραιούς ἡδῆ, ἀλλὰ πάντοτε μοσχοδόλους, θάμνους τῶν
πατροπαραδότων συνηθειῶν μία μόνη ἤρκει νὰ ἐσώ-
ζετο, ἡ πρὸς τοὺς Ἁγίους τόπους λατρεία, καὶ διὰ
ταύτης θὰ ἦτο πάλιν δυνατὸν ν' ἀνοικοδομηθῇ τὸ πα-
ρελθόν, νὰ ἐκλάμψῃ τὸ μέλλον.

Διότι, δεδομένου ὅτι ἡ γλῶσσα καὶ ἡ θρησκεία εἰσὶ
τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν παλλάδια, ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ κιβωτῇ
θὰ ἦτο δυνατὸν κάλλιον νὰ φυλαχθῶσι ταῦτα ἢ ἐν τῇ
περιόπτῳ εἰκονοστασίῳ τῆς οἰκουμένης, τῷ ὑψουμένῳ
παρὰ τὸν Γολγοθᾶν, καὶ οὗ τὴν φρούρησιν τελοῦσιν
πτωχοὶ μὲν καὶ θνητοὶ κατὰ τὸ φαινόμενον Ἕλληνες
μοναχοί, πράγματι ὅμως ἐγκλείοντες εἰς τὰ ταπεινά αὐ-
τῶν ράσσα ἀγγέλους ἀηττήτους καὶ ἀθανάτους, κρα-
τοῦντας ἐν τῇ δεξιᾷ τὴν πυρίνην ρομφαίαν.

Ἡ μεγάλη ὁδὸς τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ ἡ βα-
σιλικὴ ὁδὸς τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ἐκεῖ, εἰς τὰ Ἱε-
ροσόλυμα, ἠνώθησαν, ὅπως ἀποτελέσωσι τὸν ὑπὸ τῆς
Προνοίας χαραχθέντα δρόμον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀποστο-
λῆς. Ἐφ' ὅσον, ἐκεῖ, εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἦτο ἐστραμμένη
τοῦ δούλου Γένους ἡ προσοχὴ καὶ ἡ λατρεία, τὸ Γένος,
παρ' ὅλας τὰς δοκιμασίας αὐτοῦ, ἦτο ἐν καὶ μέγα, βραχεῖα
δὲ καὶ δαφνόσπαρτος διεφαίνετο καὶ ἦτο πράγματι ἡ
ἄγουσα εἰς τὴν Πόλιν τῶν ὀνείρων του. Ἀλλὰ καὶ ἐχα-
λαρώθησαν οἱ δεσμοί, καὶ διεσπάσθη ἡ ἐνότης, καὶ ἐθεω-
ρήθησαν δυσεκπλήρωτοι οἱ πόθοι, καὶ ἐφάνη μακροτάτη,
ἀτέρμων ἡ πρὸς τὴν Πόλιν ὁδός, ἀφ' ὅτου περὶ ἄλλα ἐ-
στράφη ἡ προσοχὴ ἡμῶν, περισπασθεῖσα ὑπὸ ξένων
πνευμάτων καὶ ἰδίᾳ τοῦ πνεύματος τῆς ὑλοφροσύνης.

Τείνωμεν καὶ αὖθις τὰς ἀγκάλας πρὸς τὸ κατ' ἐξο-
χὴν πάτριον ἔθος. Ἐκ τῶν μελημάτων ἡμῶν ταχῆθτω
καὶ αὖθις ἐν τῶν κυριωτάτων, ἡ περὶ τοῦ Παναγίου Τάφου
φροντις. Παρὰ τὰς φιλοπόλιδας σκέψεις, παρὰ τὰς περὶ οἰκο-
γενεῖας ἀσχολίας, γλυκεῖα καὶ ἐντονὸς ἄς ἀκούεται παντα-
χοῦ καὶ πάντοτε ἡ φωνὴ τῆς μεγαλωνύμου Ἀγιοταφίτι-
κῆς ἀδελφότητος, ἐξαγγελούσης τὰς δεινὰς ἀνάγκας, οὐχὶ
αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦ δούλου Γένους, οὐάγρυπνος εἵναι προφυλακή.

Τοιοῦτους προτίθεται σκοποὺς καὶ ἡ ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς
ἐταιρείας συσταθεῖσα ἀπότινος Ἀγιοταφίτικῃ Ἐπιτροπῇ.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακῇ δεκάτῃ

(Λουκ. ιγ'. 10—17)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ
τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς Σάββασι¹. Καὶ ἰδοὺ, ἦν γυνὴ
πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ² καὶ ἦν
συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παν-
τελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε, καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου.³
Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἠνωρ-
θῆθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀρχι-
συνάγωγος,⁴ ἀγανακτῶν ὅτι τῷ Σαββάτῳ ἐθεράπευσεν
ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν, ἐν αἷς
δεῖ ἐργάζεσθαι ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε,
καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ
ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαβ-
βάτῳ οὐ λύει τὸν βούν αὐτοῦ, ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς
φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ, θυγατέρα
Ἀβραάμ⁵ οὔσαν, ἦν ἔδωκεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ
ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου,
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ
κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοί αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γενομένοις
ὑπ' αὐτοῦ.

Σημειώσεις

1) Ἐν τοῖς Σάββασι, ἦτοι κατὰ τὸ Σάββατον, τὸ ὁ-
ποῖον σημαίνει ἀνάπαυσις, ἦτο δὲ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἀφιερωμένον
εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Τὸ Σάββατον ἀντικατέστησε παρ' ἡμῶν
ἡ Κυριακή. 2) Ἐτὴ δέκα καὶ ὀκτὼ, ἡ γυνὴ αὕτη ἔπασ-
χεν ἐκ πονηροῦ πνεύματος δεκαοκτὼ ἔτη, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ση-
κώσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ἄνω, ἐπεριπάτει κυρτή. 3) Ἀπολέ-
λυσαι τῆς ἀσθενείας σου, ἦτοι ἠλευθερώθης καὶ ἐδόξαζε βλέπων
ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν σου. 4) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀρχι-
συνάγωγος, ὑποκριτικῶς ὁ ἄρχων τῆς συναγωγῆς ἀγανα-
κτεῖ, διότι δῆθεν ὁ Ἰησοῦς παρεβίασε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου,
θεραπεύσας τὴν πάσχουσαν· κυρίως ἔπραξε τοῦτο ἐκ φθόνου πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον ὁ λαὸς ἐτίμα ἐξαιρέτως καὶ ἐδόξαζε βλέπων
τὸν τέλειον αὐτοῦ βίον καὶ τὰ ἐκτακτὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἦθελαν ὁ ἀρ-
χισυνάγωγος νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν λαόν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς παραβαίνει
τὸν νόμον, καὶ οὕτω νὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν τοῦ
λαοῦ. 5) Οὐ γὰρ τὴν Ἀβραάμ—Ἰσραηλῆτιδα. 6) Οἱ ἀν-
τικείμενοί αὐτοῦ, ἦτοι οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ οὗτοι ἦσαν
οἱ Φαρισαῖοι.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ἡ προκειμένη περίκοπὴ τοῦ Εὐαγγελίου διηγείται ὅτι ὁ
Ἰησοῦς ἐδίδασκε ποτε τὸν λαόν εἰς τινὰ συναγωγὴν κατὰ
τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Εἶχε δὲ ὡς κύριον αὐτοῦ μέ-
λημα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν νὰ διδάσκῃ τὸν λαόν καὶ διὰ νὰ φω-
τίξῃ αὐτὸν καὶ ὁδηγῇ εἰς τὸ καλόν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δει-
κνύῃ ὅτι αἱ ἀλήθειαι τοῦ Εὐαγγελίου πρέπει πάντοτε νὰ
διδάσκωνται καὶ ν' ἀναπτύσσωνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους,
ὅπως δι' αὐτῶν φωτίζονται καὶ ὁδηγῶνται εἰς τὸ καλόν.

Ἐνθ' δὲ ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐθεράπευσε γυναῖκα ἥτις ἔπασχεν ἐκ πολυχρονίου νοσήματος, θέλων οὕτω νὰ δείξῃ ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου πρέπει νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῶν καλῶν ἔργων, ὅτι καὶ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι πρέπει νὰ φροντίζωσιν, ὅσον εἶνε δυνατόν εἰς τὸν ἄνθρωπον, νὰ ζῶσι συμφώνως πρὸς τὰ διδασκόμενα· διότι τότε ἡ πίστις ἡμῶν ἀποδεικνύεται ἀληθὴς καὶ ζῶσα, ὅταν δεικνύεται διὰ τῶν καλῶν ἔργων. «Δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου». Καὶ ἡ μὲν θεραπευθεῖσα ἐδόξασε τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν αὐτῆς, ἀλλ' ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐκ φθόνου πρὸς τὸν Ἰησοῦν ζητεῖ νὰ ἐξεγείρῃ τὸν λαὸν κατ' αὐτοῦ, ἰσχυρίζομενος ὑποκριτικῶς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐδεδήλωσε, παρεβίβασε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, διότι ἐθεράπευσε τὴν πάσχουσαν. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν κατήσχυε καὶ τὸν ἀρχισυνάγωγον καὶ πάντας τοὺς ἐναντίους αὐτοῦ, εἰπὼν ὅτι, ἀφοῦ ὁ νόμος ἐπιβάλλει νὰ σώζωμεν ἐν Σαββάτῳ τὰ ἄλογα ὄντα ἀπὸ κινδύνων, πολὺ περισσότερον ὑποχρεοῦμεθα νὰ βοηθῶμεν ἀνθρώπινα πλάσματα, ὅταν πάσχουσιν καὶ ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς βοηθείας ἡμῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἡμῖν ἐν δεισπραμίᾳ τὴν τετάρτην ἐντολὴν, ἥτις παραγγέλλει νὰ ἀγιάζωμεν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἀγιάζουσι τὸ Σάββατον, ἂν δὲν ἐργάζονται καὶ ἂν προσφέρωσι δῶρα καὶ θυσιάς εἰς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν καὶ τὴν τετάρτην ἐντολὴν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς ἡμῖν ἐνεπνεύματι καὶ ἐδίδαξεν ὅτι τὴν Κυριακὴν, ἥτις ἀντικατέστησε παρ' ἡμῖν τὸ Σάββατον, ἀγιάζομεν ἀληθῶς, ἂν ἐκπληρῶμεν ἀπὸ καρδίας τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα, πράττωμεν δὲ ἔργα καλὰ, διὰ τῶν ὁποίων κατ' ἐξοχὴν λατρεύομεν τὸν Θεόν. Ὡς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ἐνταῦθα πῶς πρέπει ὡς χριστιανοὶ νὰ ἀγιάζωμεν τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς.

Ἡ Κυριακὴ παρ' ἡμῖν τοῖς χριστιανοῖς ἔχει σημασίαν πολὺ ὑψηλοτέραν τοῦ ἰουδαϊκοῦ Σαββάτου. Τὸ Σάββατον παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐσήμαινεν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἐργασίας, ἐπέβαλλεν ἐξωτερικὴν ἢ σωματικὴν μόνον ἀνάπαυσιν, ἥτις ἐξετείνετο καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἄλογα ὄντα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀψυχον φύσιν. Διὰ τοῦτο ὑπῆρχον παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις αὐστηραὶ διατάξεις περὶ τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου, ποινὴ δὲ θανάτου ἐπεβάλλετο κατὰ παντός, ὅστις παρέβαινε τὰς διατάξεις ταύτας. Καὶ ἐν τούτῳ συνίστατο ἡ μηχανικὴ, ἡ δεισπραμμένη τήρησις τοῦ Σαββάτου παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, τὴν ὁποίαν καὶ ἀλλοῦ καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περικοπῇ τοῦ Εὐαγγελίου ἤλεγξεν αὐστηρότατα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.

Ἄλλως ἔχ' ἡ Κυριακὴ παρ' ἡμῖν τοῖς χριστιανοῖς. Ἡ Κυριακὴ δὲν περιορίζει τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν, τὴν σωματικὴν ἀργίαν, ἀλλ' ἐπιδιώκει τὴν ἐσωτερικὴν ἀνάπαυσιν, τὴν πνευματικὴν ἀνύψωσιν. Καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς ἡ Κυριακὴ εἶναι ἡμέρα ἀναπαύσεως. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει μόνον προορισμὸν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ ἐργάζεται, νὰ τρώγῃ τὸν ἄρτον τοῦ ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου του. Πᾶς ἄνθρωπος ἀνεξαιρέτως δικαιούται καὶ ὀφείλει ν' ἀναπαύεται· διότι ἡ ἀκατάπαυστος ἐργασία θὰ ἐξήντηι προῶρος καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἀκαταπαύστως ἐργάζετο, θὰ ἀπέβαινε εἰς ἑαυτὸν ἀληθὴς τύραννος. Καὶ ἀπλῆ ἀναπαύσεως ἡμέρα ἂν ἦτο ἡ Κυριακὴ, θὰ ἦτο ἀληθὴς εὐεργετικὴ. Καὶ εἶναι ἀληθῶς εὐεργετικὴ, ὅταν ὁ ἐργασθεὶς καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα, εἴτε σωματικῶς, εἴτε πνευματικῶς, δύναται ν' ἀναπαυθῇ κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ ν' ἀντλήσῃ νέας δυνάμεις, ἵνα συνεχίσῃ τὴν βαρεῖαν καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν του. Καὶ εἶναι μὲν ἡ Κυριακὴ ἡμέρα ἀναπαύσεως, δὲν βεβηλάνει ὅμως αὐτὴν ἡ ἐργασία. Διότι ἡ ἐργασία εἶναι ἐκ τῶν ὑψίστων καὶ ἱερωτάτων τοῦ ἀνθρώπου καθήκοντων· εἰς τὴν ἐργασίαν ὀφείλεται πᾶσα ὕλη καὶ πνευματικὴ πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις. Ἡ ἐργασία εἶναι ἡ

πηγὴ ἡθικῆς εὐημερίας· διότι προφυλάσσει ἀπὸ τῆς ἀργίας, ἥτις εἶναι μήτηρ πάσης κακίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀγία Γραφὴ καθιερώσει πανταχοῦ τὴν ἐργασίαν, λέγει δὲ ὅτι, ὅστις δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται οὐδὲ νὰ ζῇ εἶναι ἄξιος. Ἡ ἐργασία λοιπὸν δὲν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως κατὰ τὴν Κυριακὴν, ὡς νὰ ἦτο ἡ ἐργασία κακόν τι καὶ ἀπηγορευμένον. Κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπισήμους ἑορτάς καὶ δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα ὁ χριστιανὸς νὰ ἐργάζεται, ὅταν ἡ ἐργασία ἀποβλέπῃ εἰς κοινωφελῆ καὶ φιλόανθρωπον σκοπόν. Κατὰ τὰς ἑορτάς μάλιστα δυνάμεθα εὐκολώτερον νὰ διαθεσώμεν μέρος τοῦ χρόνου. ὅπως ἀνακουφίσωμεν τὴν δυστυχίαν τοῦ πλησίον καὶ ὃν τρόπον δύναται ἕκαστος. Ἡ φιλόανθρωπία εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν χριστιανικὴ ἀρετὴ. Διὰ τῶν καλῶν ἔργων λατρεύομεν ἀληθῶς τὸν Θεόν, ἀγιάζομεν καὶ φυλάττομεν χριστιανικῶς καὶ τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς, αἱ ὁποῖαι εἶνε καθιερωμέναι εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Κυριακὴ δὲν εἶνε μόνον ἡμέρα ἀναπαύσεως, ἀλλὰ καὶ ἡμέρα ἑορτῆς. Εἶναι ἡμέρα, τὴν ὁποίαν ὑψολόγησεν ὁ Θεὸς καὶ ἡγίασε. Τὴν ἡμέραν ταύτην ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀγιάζωμεν, ἀπέχοντες ἀπὸ τὰς συνήθεις καθημερινὰς ἀσχολίας καὶ ἀνυψούντες τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ δίκαιον καὶ πρέπον εἶναι ν' ἀφιερῶσωμεν μίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, διότι αὐτὸς μᾶς ἔπλασεν, εἰς αὐτὸν ὀφείλομεν πᾶν ὅ,τι ἔχομεν. Καὶ δυνάμεθα μὲν πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν, διότι ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ· ἀλλὰ ποῦ ἀλλοῦ δυνάμεθα νὰ λατρεύωμεν καταλλήλοτερον καὶ ἐπωφελέστερον τὸν Θεόν ἢ ἐν τοῖς ναοῖς; Ἐν τοῖς ναοῖς προσνηγῆται ἀπὸ κοινοῦ πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἐλάτρευσε τὸν Θεόν. Ἐν τοῖς ναοῖς ἡ εὐσέβεια ἡμῶν ζωνογονεῖται, διότι τὰ πάντα ἐν αὐτοῖς συντελοῦσιν εἰς τὸ ν' ἀνυψώσωσιν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν. Ἐν τοῖς ναοῖς καὶ αἱ προσευχαὶ καὶ οἱ ὕμνοι καὶ ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τῶν ἁγίων Γραφῶν διαπαιδαγωγοῦσιν ἡμᾶς θρησκευτικῶς καὶ διδάσκουσι ποῖος εἶναι ὁ ἀληθὴς ἡμῶν προορισμός. Ἐν τοῖς ναοῖς προβάλλεται εἰς ἡμᾶς πρὸς μίμησιν ὁ ἅγιος βίος τῶν ἱερῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν ἀρετῶν αὐτῶν ἐλάμπρυναν τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐν τοῖς ναοῖς ἀντλοῦμεν θάρρος καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις καὶ συμφοράς, ἀνυψούντες τὸ ὄμμα πρὸς τὸν Θεόν τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρῶν. Ἐν τοῖς ναοῖς κατ' ἐξοχὴν αἰσθανόμεθα, ὅτι ἀποτελοῦμεν πάντες μίαν μεγάλην οἰκογένειαν, ὅτι εἴμεθα πάντες ἀδελφοί, διότι λατρεύομεν τὸν αὐτὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα ἡμῶν, καὶ συνδεόμεθα οὕτω πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν ἀδιαρρήκτων δεσμῶν τῆς ἀγάπης καὶ καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰ μεγάλα ὑπὲρ τοῦ πλησίον καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς τὸ Εὐαγγέλιον.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῶν ναῶν. Εὐτυχὴς ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῶν πρωτίστων αὐτοῦ καθηκόντων θεωρεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ναὸν κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ τὰς λοιπὰς ἐπισήμους ἑορτάς, καὶ νὰ λατρεύῃ ἀπὸ κοινοῦ τὸν Θεόν. Τότε θὰ αἰσθανθῇ πόσον εἶχε δίκαιον ὁ Δαυὶδ νὰ εἴπῃ. «Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, εἰς οἶκον Κυρίου πορευσόμεθα». Ὡς μὴ προβάλλωμεν προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις, ἵνα παραμελήσωμεν τὸ ἱερώτατον τοῦτο καθήκον μας. Οὐδαμῶς ἀλλοῦ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εὐρίσκουμεν εἰς τοὺς ναοὺς. Οὐδεμία ἀνθρώπινη γνῶσις καὶ σοφία δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐκ τῶν ναῶν ὠφέλειαν. Ἐν τῇ τύρβῃ μάλιστα τῶν ἐπιγείων, ἐν τῇ δεινῇ τοῦ βίου ἀγῶνι θὰ αἰσθανθῶμεν πόαν πολυτίμον δύναμιν φέρομεν μεθ' ἡμῶν ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἡμέρα χαρᾶς εἶναι ἡ Κυριακὴ. Κατ' αὐτὴν χαίρομεν, διότι ὁ ἀναστάς Χριστὸς συνανέστησεν ἡμᾶς ἐκ

τοῦ τάφου τῆς ἀμαρτίας καὶ ὠδήγησεν εἰς νέαν ζωὴν χριστιανικὴν. Ἡ χαρὰ αὕτη εἶναι διάφορος τῆς χαρᾶς ἐκείνης, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ διασκεδάσεων καὶ τέρψεων ὑπερμέτρων καὶ ἀπέμων. Ἡ ἐκ τοιούτων διασκεδάσεων καὶ τέρψεων χαρὰ μετατρέπεται ταχέως εἰς λύπην. Ποσάκις οἱ πολλοὶ ρίπτονται ἀκάθεκτοι εἰς τοιαύτας διασκεδάσεις! Ἐπισκέπτονται τὸν ναόν, ἀλλὰ παραδίδονται ἔπειτα εἰς τὴν κραιπάλην καὶ μέθην, καὶ ἐντεῦθεν αἱ ἀκατονόμαστοι ἐκείναι ἡθικαὶ παρεκτροπαὶ καὶ τὰ ἐγκλήματα, διὰ τῶν ὁποίων βεβηλοῦται ἀντὶ νὰ ἀγιάζεται ἡ Κυριακὴ. Ἀληθὴς χαρὰ εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία οὐδέποτε προξενεῖ κόρον καὶ ἀνηδονίαν, οὐδέποτε μετατρέπεται εἰς λύπην. Εἶναι ἡ χαρὰ, ἥτις προέρχεται ἐκ τῶν ἀθῶν τέρψεων καὶ ἀπολαύσεων· εἶναι ἡ χαρὰ, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα, θαυμάζοντες ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ μεγαλείου, τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Δημιουργοῦ· εἶναι ἡ χαρὰ, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνομεν διερχόμενοι ὡρὰς τινὰς ἀνέσεως μετὰ τῶν οἰκείων ἡμῶν, μετὰ φίλων χρηστῶν καὶ εὐτυνευμένων· εἶναι ἡ χαρὰ, ἥτις πληροῖ τὴν καρδίαν μας, ὅταν μελετῶμεν τὸ θεῖον ἐκεῖνο βιβλίον, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶναι ἀναγεγραμμένα αἱ τελειότεραι θρησκευτικαὶ καὶ ἡθικαὶ ἀλήθειαι, ὅταν μελετῶμεν ἕξοχόν τι προῖον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Διὰ τοιαύτης χαρᾶς ἀγιάζομεν ἀληθῶς τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς καὶ ἀνυψούμεθα εἰς τὸν Θεόν τῆς εἰρήνης. Τοιαύτην χαρὰν ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς οὐ μόνον ἐπισκεπτόμενοι τὸν ναόν καὶ μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ἐκπληροῦντες τὰ θρησκευτικὰ ἡμῶν καθήκοντα, ἀλλὰ καὶ ἀποφεύγοντες ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεως καὶ νὰ γεννήσῃ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὴν λύπην καὶ τὴν μεταμέλειαν. Ἀγιάζομεν πρὸ πάντων τὴν Κυριακὴν, ὅταν πράττωμεν ἔργα καλὰ, διὰ τῶν ὁποίων οὐ μόνον λατρεύομεν ἀληθῶς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἐξασφαλίζομεν τὴν ἀληθῆ ἐκείνην χαρὰν, ἡ ὁποία παραμένει διαρκὴς καὶ ἀμετάβλητος. Ὡς μὴ νομίσωμεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ προσευχώμεθα καθ' ὅλην τὴν Κυριακὴν, νὰ ἐνδυνάμεθα ἐνδυμα πένθους καὶ μελαγχολίας, ν' ἀποφεύγωμεν πᾶσαν ἀθῶν τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν. Τὴν λύπην ἐνίκησε τὸ Εὐαγγέλιον, διότι ἐνίκησε τὴν πηγὴν τῆς λύπης, τὴν ἀμαρτίαν· ἔφερε δὲ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀληθῆ χαρὰν, διότι ὠδήγησεν εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἀληθὴς χαρὰ. Ἐργα λοιπὸν καλὰ, ἔργα ἐλέους καὶ φιλοανθρωπίας ἂς πράττωμεν μάλιστα κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς· ἂς βοηθῶμεν, ὡς δύναται ἕκαστος, τὸν πάσχοντα καὶ τὸν δυστυχῆ, ἂς παρηγορῶμεν τὸν τεθλιμμένον, ἂς ἐνισχύωμεν τὸν κλονιζόμενον ἐν τῇ πίστει, ἂς ἐνθαρρύνωμεν τὸν ἀγωνιζόμενον ἐν ἀπογνώσει τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ἂς προστατεύωμεν τὸν ἀδικούμενον, ἂς εὐεργετῶμεν παντοιοῦ τὸν κινδυνεύοντα νὰ παρεκτραπῇ, ἂς εὐεργετῶμεν παντοιοῦ τὸν ἄποστολον, εἶναι ἀληθῆ, σεμνὰ, δίκαια, ἀγνά, προσφιλῆ, εὐφρημα, πᾶσαν πρᾶξιν ἀξιάπαινον, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν, καὶ ἡ ἀληθὴς χαρὰ θὰ παρακολουθῇ ἡμᾶς καθ' ὅλον τὸν βίον ἡμῶν. Ἀγιάζοντες τὸν βίον ἡμῶν, θ' ἀγιάζωμεν ἀληθῶς τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἑορτάς, καὶ θ' ἀπολαμβάνωμεν τῆς ἀληθοῦς ἐκείνης χαρᾶς καὶ εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν οὐδεμία ἄλλη ἐπίγειος ἀπόλαυσις δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς.

ΔΕΣΜΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων δεσμῶν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, δηλ. ἐκτὸς τῆς κοινῆς γραφομένης γλώσσης, ἐκτὸς τῆς κοινῆς θρησκείας, τῶν κοινῶν σχολείων, τῶν κοινῶν πόθων, τῶν

κοινῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, τῶν κοινῶν παρὰδόσεων, μέγας δεσμός τῆς ἐνότητος ταύτης κρίνεται πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὸ ἐθνικὸν θέατρον. Καὶ τοῦτο πᾶν εὐλόγως· διότι εἰς τὸ ἀληθῶς ἐθνικὸν θέατρον ἀκούεται ὁ ἄριστος τύπος τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, ἐπαναλαμβάνονται καὶ ἀναπαριστῶνται τὰ ἐθνικὰ κατορθώματα καὶ πηθήματα, ἀναφέρονται μετ' εὐλογίᾳ τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ἀνδρῶν καὶ μετ' ἄρῶν τὰ τῶν ἀναξίων καὶ εὐτελῶν, ἐπαινοῦνται αἱ θρησκευτικαί, αἱ οἰκογενειακαί, αἱ κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρεταὶ καὶ στιγματίζονται αἱ παντοσείδες κακίαι. Ἐπειτα εἰς τὸ σχολεῖον ποιεῖται οἱ πολῖται μόνον ὅταν εἶναι παῖδες, ἐνθ' εἰς τὸ θέατρον παῖσιν αἱ ἡλικίαι· δικαίως ἄρα τὸ θέατρον ἐκλήθη ἡδὴ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων σχολείων τοῦ λαοῦ καὶ δικαίως ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων παρείχετο εἰς πάντας τοὺς πολίτας τὰ μέσα νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ θέατρον, ἵνα μή τινες δι' ἀνέχειαν στερῶνται τῆς ἐκ τούτου διδασκαλίας. Τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας οὐδὲν ἄλλο ἐδίδαξε τοὺς κοινούς θεοὺς καὶ ἥρωας, τοὺς κοινούς πόθους τὰ κοινὰ αἰσθήματα ὅσον τὸ θέατρον, καὶ οὐδὲν ἐδείξεν εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ ὅσον αὐτό. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνότητα τῆς Γερμανίας εἰς μίαν αὐτοκρατορίαν ἀπετέλεσε κατὰ μέγα μέρος τὸ Γερμανικὸν θέατρον, διότι ἐν τούτῳ ἔμειναν οἱ διάφοροι Γερμανικοὶ λαοὶ νὰ θεωρῶσι κοινούς προγόνους πάντας τοὺς ἐκ πάσης Γερμανικῆς χώρας μεγάλους ἀνδρας, ἐν τούτῳ ἐγνώρισαν τοὺς κοινούς τοῦ ἔθνους αὐτῶν πόθους, ἐν τούτῳ τὰς κοινὰς τύχας καὶ τὴν κοινὴν πατρίδα κττ.

Ἡμεῖς δὲ αὖτε τῷ Θεῷ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ διδασθῶμεν διὰ τοῦ θεάτρου τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἐνότητα. Ἡ γεγραμμένη ἡμῶν ἐκκλησία καὶ τὰ ἡμέτερα σχολεῖα ἐπετέλεσαν ἡδὴ τοῦτο, καὶ σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος ἀπὸ Κύπρου καὶ Εὐφράτου μέχρι Στενναμάχου καὶ ἀπὸ Κερκύρας μέχρι Κελευκάσου ἔχει ὁποσοῦντε συναίσθησιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ ἀλληλεγγύης αὐτοῦ. Ἐκεῖνο ὅπερ παρὰ τοῦ θεάτρου δικαιούμεθα νὰ ἀπαιτῶμεν εἶναι νὰ μὴ παριστῇ καὶ μάλιστα ὑπερβολικῶς τὰς παρεκτροπὰς τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἡμῶν βίου εἰς τοὺς ἀλυτρώτους Ἕλληνας ὡς τὰ συνήθη γινόμενα παρ' ἡμῖν· διότι οὕτω συντελεῖ εἰς τὴν ἀποξένωσιν καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν ἀλυτρώτων ἔτι ἀδελφῶν ἡμῶν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἐλευθερούς ὅπως δυστυχῶς κάμνει. Τοῦναντίον μάλιστα δικαιούμεθα ν' ἀπαιτῶμεν, ἵνα δεικνύῃ τὰς ἀληθεῖς ἀρετὰς τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἰς ὅλον τὸ ἔθνος καὶ οὕτω διδάσκῃ ἅμα καὶ προτρέπῃ εἰς ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ ἀδελφοποίησιν πάντων.

Δυστυχῶς ὡς πρὸς τοῦτο, πολλὰ σφάλματα ἔγιναν καὶ καθ' ἐκάστην γίνονται καὶ ὑπὸ τῶν δραματικῶν συγγραφέων καὶ ὑπὸ τῶν ἠθοποιῶν. Περιερχόμενος ἄλλοτε διάφορους Ἑλληνικὰς χώρας τῆς Τουρκίας ἔφθασα εἰς μικρὰν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν Ἑλληνικὸς θίασος ἐδίδε καθ' ἐκάστην ἐσπέραν παραστάσεις, καὶ ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ εἰς τὸ θέατρον, τοῦτο μὲν ἵνα περᾶσω τὴν ἐσπέραν, τοῦτο δὲ ἵνα μάθω τί ἠθοποιοὶ ἦσαν οἱ καταντήσαντες ἐκεῖ καὶ πῶς παρίσταντο. Λοιπὸν μετέβην, ἀλλ' εἶδον καὶ ἤκουσα ὅ,τι δὲν ἠμποροῦν ποτὲ νὰ φαντασθῶ. Παρίσταντο κατὰ πρῶτον τὸ ἄν ἔχει τὰ προσόντα τοῦ κ. Σουρῆ, ἀλλ' οὕτω δεισπραμμένον καὶ μεταβεβλημένον ὥστε καθίστατο ἀγνωρίστον· τοιαύτην δηλ. καὶ τοσαύτην χυδαίολογίαν παρενέβαλλον οἱ ἠθοποιοὶ ἐν αὐτῷ ἐμφανιζόμενος βουλευτὴς καὶ ὁ υποστηρίζόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε οἱ μὲν παρευρισκόμενοι Ὁθωμανοὶ, ἀξιώματιοι, ὑπάλληλοι καὶ λοιποὶ, βλεπόντες τὰ πολιτικὰ ἡμῶν ἠθῶν οὕτω καταγελοῦμενα ἐχλεύαζον ἡμᾶς, οἱ δὲ ἔγχωροι Χριστιανοὶ ἀγνοοῦντες τὰ πολιτικὰ ἡμῶν πράγματα δὲν ἠμποροῦν νὰ φαντασθῶν ὅτι ταῦτα ἦσαν ὑπερβολαί,

διὰ τοῦτο δὲ ἐλυποῦντο μεγάλως. Μετὰ ταῦτα παριστάτο ἄλλο τι, καὶ ἐν τούτῳ πάλιν παρουσιάζετο Λάμπρος τις ποιμὴν ὅστις μὲ τὴν λαμπάδα εἰς τὴν χεῖρα μετέβαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐντελὼς μεθυμένος καὶ μόλις στεκόμενος εἰς τοὺς πόδας του, καὶ πότε νομίζετε; ἀκριβῶς τὴν πρωΐαν τοῦ Ἁγίου Πάσχα! Τότε ἐγὼ πλήρης ὀργῆς ἐσηκώθην καὶ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ θεάτρου, ἵνα μὴ βλέπω τοιαύτας ἀσχημίας καὶ τοιαῦτα ψεύδη, διὰ τῶν ὁποίων ἐσυκοφαντοῦμεθα καὶ ἐγελωτοποιούμεθα οἱ ἐκ τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος ἐνώπιον τῶν ἀλλοθρήσκων καὶ τῶν δούλων ἀδελφῶν μας.

Ἄλλοτε πάλιν μετὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897 παριστάτο ὑπὸ Ἑλληνικοῦ θιάσου ἐσπέραν τινα εἰς ἄλλην Ἑλληνικὴν πόλιν τῆς Τουρκίας τὸ *Air* ἀπ' ὅλα, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, πολυεὶδῶς διασύρονται καὶ γελωτοποιοῦνται τὰ ἡμετερα. Μετέβη δὲ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην εἰς τὸ θέατρον καὶ ὁ Τούρκος διοικητὴς μετὰ διερμηνέως, καὶ καθ' ὅσον ἐβλεπε χλευαζόμενα τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα, ἔχαιρε καὶ ἐγέλα εὐχαρίστως καὶ τέλος εἶπεν ἐνώπιον πάντων «Ἐπεὶ δὲ σεῖς οἱ Ἕλληνες εἰσθε τέτοιοι, κατηντήσατε εἰς τὴν θέσιν ὅπου κατηντήσατε». Τί εἶπαν καὶ πῶς διετέθησαν οἱ ταλαίπωροι Χριστιανοὶ κατόπιν τούτων, δύναται τις οἰκοθεν νὰ νοήσῃ.

Καὶ ταῦτα συμβαίνουν, διότι ὁ πολιτικὸς βίος καὶ τὰ πολιτικὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων ἐν Τουρκίᾳ εἶναι πολὺ διάφορα τῶν ἰδικῶν μας ἐδῶ. Ἐκεῖ δὲν ἐπιτρέπεται, ὡς γνωστὸν, νὰ διασύρονται καὶ ψέγωνται αἱ ἀρχαί. Ἐνεκα τούτου οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι δὲν δύνανται, ὅταν βλέπουν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναπαριστώμενα τὰ ἐδῶ γινόμενα, ἢ ὅταν ἀναγινώσκουν αὐτά, δὲν δύνανται, λέγομεν, ν' ἀφαιροῦν ἀπὸ αὐτὰ τὰς ὑπερβολὰς ὅπως κάμνομεν ἡμεῖς, ἀλλὰ λαμβάνουν πάντα κατὰ γράμμα καὶ πιστεύουν αὐτά· οὕτω δὲ σχηματίζουν περὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμῶν βίου τὴν αἰσχίστην ἰδέαν καὶ ἰδοὺ πῶς συμβαίνει τὸ ἐν ἀρχῇ λεγόμενον, ὅτι τὸ

θέατρον καταντᾷ νὰ μας συκοφαντῇ εἰς τοὺς ξένους καὶ εἰς τοὺς ἀλυτρώτους ἀδελφούς μας καὶ νὰ μας ἀποξενώῃ ἀπ' αὐτῶν ἀντὶ νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀναγνώρισιν καὶ ἐκτίμησιν καὶ ἐπομένως εἰς ἐνίσχυσιν καὶ στερέωσιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ ἀλληλεγγύης.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐπιτρέπει νὰ παριστῶνται εἰς τὸ κράτος τῆς ἱστορικῆς, πατριωτικῆς δράματ' ἀλλ' ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν εἶναι καμμία ἀνάγκη νὰ παρουσιάζωμεν ἡμεῖς ἐκεῖ τὸν ἀτελὲς νοούμενον πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν μας βίον καὶ μάλιστα γελωτοποιημένον μὲ ὑπερβολὰς καὶ οὕτω νὰ συντελῶμεν εἰς τὸ νὰ σχηματίζωσιν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι κακὴν ἰδέαν περὶ τῆς ἐλευθέρου πολιτείας ἡμῶν. Ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν καὶ ἄλλα πολλὰ θέματα ἐκτὸς τῶν πατριωτικῶν καὶ πολιτικῶν, τὰ ὁποῖα δύναται τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον νὰ παραστήσῃ καὶ δι' αὐτῶν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐθνικὸν σχολεῖον καὶ συνεκτικὸς δεσμὸς τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ὁ οἰκογενειακὸς ἡμῶν βίος, τὸ σέβας τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς, ἡ στοργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα, ἡ συνήθης παρ' ἡμῖν ἐθελουσία τοῦ ἀδελφοῦ χάριν τῆς ἀδελφῆς, τὸ συγγενικὸν φίλτρον, ὁ ἀγνὸς ἔρως, μυρία παραδόσεις θρησκευτικαί, μυθικαὶ κλπ., δύνανται νὰ δώσουν ἀπειρα καὶ κάλλιστα θέματα εἰς εὐφετεῖς καὶ φιλοπάτριδας ποιητὰς καὶ ἡθοποιούς, ἵνα δι' αὐτῶν καὶ τὰς ἐθνικὰς ἀρετὰς ὑμνήσωσιν καὶ τὰς κακίας τιμωρήσωσιν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν εἰς τὰ ὅμματα τῶν ξένων καὶ τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας παραστήσῃ πολὺ διάφορον ἀπὸ ὅ, τι δεικνύουν αὐτὸ σήμερον. Δέν μοι φαίνεται δὲ ἀληθῶς μεγάλη ἡ ἀπαίτησις τὸ νὰ ἐνθυμῶνται πάντοτε ὅτι, ἀφοῦ τὸ ἔθνος ἡμῶν κακῇ μοίρᾳ εἶναι ἀκόμη διγρημένον πολιτικῶς, δίκαιον εἶναι νὰ μὴ σκάπτωμεν ἡμεῖς μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας καὶ κάμνωμεν μεγαλύτερον τὸ μεταξὺ χάσμα, ἀλλὰ τούναντίον νὰ ἀγωνιζώμεθα πάσῃ δυνάμει νὰ ἰσοπεδώσωμεν αὐτό.

ΠΡΟΜΟΔΟΓΙΟΝ Σ. Π. Α. Π.

Ἰσχύον ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1901

Ἀθῆναι-Καλάβρυτα-Δουτρά-Ὀλύμπια			
Πειραιεὺς ἄν.	5.45 π. μ.	11.15	π. μ.
Ἀθῆναι	6.30	12.—	μ. μ.
Κόρινθος	10.15	3.12	μ. μ.
Καλάβρυτα ἄφ.	4.20 μ. μ.	—	—
	3.45	5.20	—
Πάτραι	ἄν 4.00	7.25	π. μ.
Κυλλήνη ἄφ.	7.25	11.30	—
Πύργος	7.50	11.51	—
Ὀλυμπία	8.55	12.55	—
Ὀλυμπία ἄν	6.10 π. μ.	1.45	—
Πύργος	7.20	2.50	—
Κυλλήνη	6.40	3.05	—
Πάτραι) ἄφ.	11.15	6.55	—
) ἄν.	11.45	7.45	—
Καλάβρυτα	10.—	—	—
Κόρινθος	4.10 μ. μ.	1.25	μ. μ.
Ἀθῆναι ἄφ.	7.20	4.50	—
Πειραιεὺς	7.57	5.30	—
Ἀθῆναι-Μεγαλόπολις-Καλάμαϊ-Ναύπλιον			
Ἀθῆναι ἄν.	6.30 π. μ.	12.—	μεσημ.
Κόρινθος	10.—	4.05	μ. μ.
Ἄργος ἄφ.	12.18 μ. μ.	6.57	—
Ναύπλιον	2.—	6.35	—
Τρίπολις ἄφ.	40	—	—
Μεγαλόπολις	6.15	—	—
Καλάμαϊ ἄφ.	9.05	—	—
) ἄν.	5.—π. μ.	—	—
Μεγαλόπολ.	7.50	—	—
Τρίπολις	10.37	—	—
Ναύπλιον	11.40	9.00	π. μ.
Ἄργος	1.27	9.50	—
Κόρινθος	4.18	1.25	μ. μ.
Ἀθῆναι ἄφ.	7.20	4.50	—

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

M. ΑΡΝΙΩΤΟΥ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΠΑΣΑΝ ΕΠΟΨΙΝ ΤΕΛΕΙΑ

Ὁδ. Κοραῖ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Πλατεία Κάνιγγος. ἐν Ἀθῆναις
ΕΤΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ

Ἐμπορικὴ Σχολή

Γεωργικὴ Σχολή

Μεταλλευτικὴ Σχολή

Βιομηχανικὴ Σχολή

Προπαιδευτικὸν Σχολεῖον

Οἰκοτροφεῖον Γαλλικόν

Ἐσπερινὰ μαθήματα

Δελτίον τῶν προόδων τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου.

Προγράμματα ἀποστέλλονται

δωρεὰν παντὶ τῷ αἰτούντι

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ ΚΟΝΔΥΛΟΦΟΡΟΙ

STYLOGRAPH & FOUNTAIN PENS

Ἐκομίσθη μεγάλη συλλογὴ Ἀμερικανικῶν κονδυλοφόρων, εἰς διαφόρους ποιότητας, διὰ τῶν ὁποίων ἅπασι πληρουμένων γράφονται 2,000 λέξεις.

Οἱ τῆς συνήθους ποιότητος μὲ πένναν τιμῶνται ἀπὸ 1 μέχρι 3 δραχμῶν ἕκαστος, συνιστῶνται δὲ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς σπουδαστάς, διότι ἀντικαθίσταται ἡ πέννα καὶ οὕτω καθίσταται διαρκεῖς.

Οἱ τῆς καλλιτέρας ποιότητος ἔχουσι πένναν χρυσὴν ἢ αἰχμὴ προστατεύεται ὑπὸ ἀδάμαντος, τιμῶνται δὲ ἀπὸ 20 μέχρι 50 δραχμῶν ἕκαστος.

ΠΑΛΛΗΣ καὶ ΚΟΤΖΙΑΣ

Χαρτοπώλαι, Ὁδὸς Ἐρμού

ΑΓΓΕΛΙΑΙ "ΠΑΤΡΙΩΝ"

Δημοσιεύονται μόνον μετὰ ἔγκρισιν καὶ κατ' ἀποκοπήν.